

Kouvolan kaupungin talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2027-2030 hyväksyminen

684/02.02.00/2026

Kaupunginhallitus 5.10.2026

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2027 on laadittu kaupunginhallituksen 15.6.2026 143 § antaman talousarvion kehyksen mukaisesti 0,8 miljoonaa euroa alijäämäinen huomioiden kehykseen tehdyt teknisluonteiset päivitykset. Suunnitelmavuodet 2028–2030 ovat lievästi ylijäämäisiä, eikä kaupungin taseeseen kerry uutta alijäämää. Vuosikate kattaa poistot kaikilla suunnitelmavuosilla vuotta 2027 lukuun ottamatta.

Kaupunginhallituksen alkuperäinen kehyspäättös sisälsi 0,3 prosenttiyksikön kunnallisveron korotuksen. Talousarvion valmistelun edetessä on kuitenkin selvitetty vaihtoehtoisia talouden sopeuttamistoimenpiteitä sekä tuloja lisääviä ratkaisuja, joiden avulla vuoden 2027 talousarviosta voidaan muodostaa ylijäämäinen ilman kunnallisveron korotusta. Tarkastelun tavoitteena on ollut tunnistaa veronkorotukselle vaihtoehtoisia keinoja kaupungin talouden tasapainottamiseksi.

Toimintakatteen kasvu vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna on 3,4 prosenttia. Kasvua aiheuttavat erityisesti valtakunnalliset palkkaratkaisut, työttömyyden kustannusten lisääntyminen, korkomenojen kasvu sekä kiinteistöihin liittyvät omistusjärjestelyt. Suunnitelmavuosina toimintakatteen kasvu hidastuu palveluverkkouudistuksista ja muista sopeuttamistoimista saatavien kustannushyötyjen myötä. Talousarvio sisältää lisäksi toimialoille asetetun yhteensä 1,5 miljoonan euron sopeuttamistavoitteen vuodelle 2027.

Kaupungin nettoinvestoinnit ovat vuonna 2027 yhteensä 68,5 miljoonaa euroa. Investointitaso laskee suunnittelukauden loppua kohti noin 30 miljoonaan euroon vuodessa. Korkea investointitaso kasvattaa lainamäärää vuoteen 2028 saakka, minkä jälkeen velkamäärän arvioidaan kääntyvän laskuun investointien vähentyessä. Kaupungilla ei ole erikseen päätettyä investointikattoa. Tasapainoisen taloussuunnittelun lähtökohtana on kuitenkin, että palvelurakennetta uudistavilla investoinneilla tavoitellaan uusien, toimivien ja turvallisten tilojen lisäksi myös kustannushyötyjä käyttötaloudesta. Kaupungin pitkän aikavälin taloudellisen kantokyvyn näkökulmasta kestävä

investointitaso kymmenen vuoden investointisuunnittelukaudella tulee olla arviolta noin 30–35 miljoonaa euroa vuodessa.

Talousarvio tukee kaupungin strategisia tavoitteita vahvistamalla elinvoimaa, yritysten kasvun edellytyksiä sekä lasten ja nuorten hyvinvointia, koulutusta ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Samalla talouden tasapainottamista jatketaan määrätietoisesti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kuntalain ja hallintosäännön mukainen toimivalta talousarvion valmistelussa

Kuntalain 14 §:n mukaan kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää vuoden loppuun mennessä kunnan seuraavan vuoden talousarviosta ja kolmen tai useamman vuoden taloussuunnitelmasta ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja se on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan velvoitteet (Kuntalaki 110 §).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan (hallintosääntö 59 §).

Talousarvion laadinnan prosessi

Suomen Kuntaliiton suosituksessa "Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja taloussuunnitelma" ohjeistetaan talousarviosta mm. seuraavasti:

- Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan samanaikaisesti.
- Kehyspääöksessään kunnanhallitus asettaa budjetoitaville tehtäville kehykset, jotka sidotaan kuntastrategiassa asetettuihin tavoitteisiin.
- Toimielimet valmistelevat tehtävä- ja hankekohtaiset talousarvio- ja -suunnitelmaehdotuksensa kunnanhallituksen antamien kehysten ja ohjeiden pohjalta.
- Keskushallinto yhdistelee toimielinten ehdotukset talousarvioksi ja -suunnitelmaksi. Tätä ehdotusta nimitetään kunnanjohtajan budjettiesitykseksi.
- Talousarvion tasapainotukseen vaikuttavat olennaisesti ratkaisut, jotka valtion budjetissa tehdään muun muassa kuntien valtionosuuksista ja verotuksesta.
- Kunnanhallitus valmistelee talousarvio- ja suunnitelmaehdotuksen valtuustolle. Kuntalaissa ei ole erikseen säädetty, mihin mennessä hallituksen on annettava oma esityksensä. Seuraavan vuoden veroprosentit on annettava verohallinnolle 17. marraskuuta mennessä, joten ennen sitä hallituksen esitys talousarvioksi tulee käytännössä olla selvillä.

Kouvolan talousarvioprosessi noudattaa suosituksia. Valtuustoryhmiä on osallistettu strategia-aiheisella kyselyllä, jonka tulokset huomioidaan talousarviovalmistelussa.

Talousarvion laadinta

Hallintosäännön 59 §:n mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Kehyspäätöksellä kunnanhallitus asettaa toimielimille euromääräiset kehykset, joiden perusteella alkaa lautakuntien talousarviovalmistelu. Kehyksen puitteissa toimielimet päättävät talousarvioehdotuksensa ja toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään.

Hallintosäännön 23 §:n mukaan lautakunnan tehtävänä on vastata siitä, että palvelut järjestetään asetettujen tavoitteiden palvelujen järjestämisestä koskevien periaatteiden ja määrärahojen puitteissa. Lautakunta määrittää tarvittavat palvelut ja niiden laatutason.

Hallintosäännön 62 §:n mukaan talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvio noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalouden tilannekuva

Suomen talouden arvioidaan kasvavan vuosina 2026–2027 noin 1,5–2 prosentin vauhtia investointien, yksityisen kulutuksen sekä vihreän siirtymän ja datakeskushankkeiden tukemana. Työllisyyden odotetaan kohenevan vähitellen, mutta työttömyys pysyy edelleen korkeana. Julkisen talouden rakenteelliset haasteet jatkuvat, sillä menojen kasvu ylittää edelleen tulojen kasvun. Euroalueen talouskehitys on ollut vakaata, inflaatio maltillista ja korkotason odotetaan säilyvän suhteellisen vakaana. (Lähteet: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus syksy 2026; Kuntarahoitus, Markkinakatsaus 8/2026.)

Kuntatalouden näkymät ovat edelleen haastavat. Vuoden 2025 tilinpäätökset osoittavat kuntatalouden heikentyneen, eikä talouskasvu ole vielä merkittävästi vahvistanut kuntien rahoitusasemaa. Kustannuspaineita aiheuttavat erityisesti työttömyyden hoito, valtakunnalliset palkkaratkaisut sekä valtionosuuksien vähennykset. Kuntien investointitaso pysyy korkeana, mikä kasvattaa velkaantumista. Kuntatalouden tasapainon arvioidaan kuitenkin paranevan ennustekauden loppupuolella henkilöstömenojen kasvun hidastuessa ja osan valtionosuusvähennyksistä päättyessä. (Lähde: Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2027.)

Kouvolan taloudellinen tilanne

Kouvolan vuoden 2026 tilinpäätöksen arvioidaan muodostuvan noin 0,4 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, mutta kaupungin taseeseen jää edelleen noin 12,5 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää. Talouden näkymiä heikentävät erityisesti väestön väheneminen, ikääntyminen, verotulojen ja valtionosuuksien vaimea kehitys sekä kasvavat palvelutarpeet. Tulorahoituksen kasvu jää kustannuskehitystä hitaammaksi, minkä vuoksi talouden tasapainottamista ja rakenteellisia uudistuksia on jatkettava.

Kaupunki on viime vuosina toteuttanut merkittäviä sopeuttamistoimia palveluverkkoon, henkilöstörakenteeseen ja toimintatapoihin. Tulevien vuosien talouskehitys riippuu erityisesti palveluverkkouudistusten onnistumisesta, työllisyyden kehityksestä, verorahoituksen kasvusta sekä kaupungin kyvystä sopeuttaa toimintaansa muuttuvaan toimintaympäristöön.

Keskeinen taloudellinen haaste liittyy myös laajaan kiinteistökantaan ja siihen kohdistuvaan korjausvelkaan. Toimitilaohjelman tavoitteena on vähentää kaupungin tilakantaa merkittävästi vuoteen 2032 mennessä, jotta ylläpito-, korjaus- ja investointikustannuksia voidaan hallita paremmin.

Pitkän aikavälin tavoitteena on vahvistaa kaupungin taloudellista puskuria, hillitä toimintakatteen kasvua, alentaa investointitasoa vuodesta 2029 alkaen, rahoittaa investoinnit pääosin tulorahoituksella sekä kääntää lainamäärä asteittaiseen laskuun. Talouden tasapainottamista jatketaan osana vuosittaista taloussuunnittelua.

Verotulo- ja valtionosuusarviot

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet alenevat valtakunnallisesti vuonna 2027, vaikka kustannustason nousu kasvattaa valtionosuuksia. Valtionosuuksia heikentävät erityisesti indeksijarru, kustannustenjaon tarkistus sekä perustoimeentulotuen rahoitusvastuun muutokset.

Kouvolan valtionosuuksien arvioidaan kasvavan vuoteen 2026 verrattuna noin 0,5 miljoonaa euroa. Kasvu muodostuu verotulomenetysten korvauksista ja verotuloihin perustuvasta tasauksesta, mutta samalla perustoimeentulotuen rahoitusvastuun kasvu sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien pieneneminen heikentävät rahoitusta. Vaikka Kouvolan laskennalliset valtionosuuden perusteena olevat kustannukset kasvavat, kasvaa myös omarahoitusosuus. Kouvolan valtionosuusprosentti vuonna 2027 tulee olemaan alle 8 prosenttia.

Kuntien valtionosuusuudistus ei toteutunut, minkä seurauksena käytössä on edelleen nykyinen rahoitusjärjestelmä. Kouvolan näkökulmasta järjestelmä ei huomioi sote-uudistuksen vaikutuksia

tasapuolisesti, ja kaupunki pitää rahoitusjärjestelmän uudistamista edelleen välttämättömänä.

Kuntaliiton veroennusteiden mukaan verotulojen kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Kunnallisveron tuotto riippuu erityisesti työllisyyden ja ansiotulojen kehityksestä. Yhteisöveron näkymät ovat parantuneet talouskasvun vahvistuessa, ja kiinteistöverotuottojen arvioidaan säilyvän pääosin vakaina. Kiinteistöverotuottoihin kohdistuu kuitenkin merkittävää epävarmuutta erityisesti verotuksen oikaisujen ja palautusten vuoksi. Verotulojen kehitystä tukevat talouden ja investointien myönteiset näkymät, mutta työllisyyskehitykseen liittyvät riskit voivat edelleen vaikuttaa merkittävästi kaupungin tulorahoitukseen.

Kunnan tuloveroon, 8,9 prosenttiin, esitetään 0,3 prosenttiyksikön korotus. Korotuksen laskennallinen vaikutus on vuosittain 5–6 miljoonaa euroa. Korotus tarkoittaa esimerkiksi 50 000 euron ansiotuloilla efektiivinen veroaste huomioiden keskimäärin noin 10 euroa kuukaudessa enemmän maksettavaa kunnallisveroa. Vaihtoehtona tuloveronkorotukselle on tarkasteltu korotuksia kiinteistöveroprosentteihin sekä muita talouden tasapainottamisen toimenpiteitä. Veronkorotuksien sijaan etsitään aktiivisesti vaihtoehtoisia toimenpiteitä, joilla kustannuksia alennettaisiin tai tuloja pystyttäisiin lisäämään.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään kehukseen. Talousarvioesitykseen on tehty valmistelun aikana teknisiä tarkistuksia. Vuoden 2027 osinkotuottoarviota on korjattu ylöspäin, mikä vaikuttaa ainoastaan kyseiseen vuoteen. KSS Energia Oy:n osinkotuottojen arvioidaan pienenevän vuodesta 2028 alkaen. Korkokulut on päivitetty vastaamaan tarkentuneita rahoitusennusteita, ja korkotason nousu kasvattaa rahoituskustannuksia. Lisäksi vuoden 2026 toteumaennuste on päivitetty sekä vero- ja valtionosuusarviot tarkistettu uusimpien käytettävissä olevien ennusteiden mukaisiksi.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys vuodelle 2027 on 0,8 miljoonaa euroa alijäämäinen, kun taas suunnitelmavuodet 2028–2030 ovat lievästi ylijäämäisiä palveluverkkouudistuksista saatavien säästöjen alkaessa näkyä taloudessa. Toimintakatteen heikkeneminen vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna on 3,4 prosenttia, mikä johtuu pääosin valtakunnallisten palkkaratkaisujen vaikutuksesta henkilöstömenoihin sekä työttömyysturvan kasvavista kustannuksista.

Talousarvio sisältää lisäksi toimialoille asetetun 1,5 miljoonan euron sopeuttamistavoitteen sekä aiemmin päätettyjen tasapainottamistoimenpiteiden vaikutukset. Verotuloarviossa on huomioitu kunnallisveroprosentin korottaminen 0,3 prosenttiyksiköllä.

Lisäksi talousarviossa on otettu huomioon muun muassa palveluverkkouudistukset, kiinteistöjärjestelyt, energiatehokkuustoimet sekä lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden muutokset.

Lautakuntien talousarvioesitykset

Lautakunnat ovat osaltaan käsitelleet talousarvioesityksensä ja hyväksyneet kaupunginhallituksen kehyksessä määritellyn suuruisena. Osana liikunta- ja kulttuurilautakunnan sopeutustoimia esitetään muutoksia liikuntapaikkojen hoitoon. Näiden vaikutus 50 000 euroa on huomioitu teknisen lautakunnan ulkoisessa toimintakatteessa. Tämän vuoksi liikunta- ja kulttuurilautakunnan toimintakate ylittää 50 000 euroa sille annetun kehychen, ja vastaavasti teknisen lautakunnan toimintakate alittaa samalla summalla annetun kehychensä.

Ulkoinen tuloslaskelma milj. e	TP 2025	MTA 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatulot	42,2	39,7	41,0	36,2	34,4	34,4	34,4
Valmistus omaan käyttöön	0,9	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Toimintamenot	-237,3	-233,6	-237,7	-239,5	-237,6	-239,3	-241,3
Toimintakate	-194,2	-192,5	-195,4	-202,0	-201,9	-203,6	-205,6
Verotulot	202,4	208,2	208,6	218,3	224,6	229,8	233,6
Valtionosuudet	1,7	4,5	4,7	5,0	7,9	8,2	8,6
Rahoitustulot ja -menot	8,4	7,7	7,6	5,3	-0,4	-0,9	-1,7
Vuosikate	18,3	27,9	25,5	26,6	30,1	33,5	34,9
Poistot ja arvonalentumiset	-28,6	-26,0	-26,0	-27,5	-29,9	-31,8	-32,4
Satunnaiset erät	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-4,0	1,9	-0,5	-0,9	0,2	1,7	2,6
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden yli/alijäämä	-4,0	2,0	-0,4	-0,8	0,2	1,7	2,6
Kertynyt yli-/alijäämä	13,0	18,9	12,5	11,7	11,9	13,6	16,2
Kunnallisveroprosentti	8,90	8,90	8,90	9,20	9,20	9,20	9,20
Toimintakateen muutos %	6,5	5,6	0,6	3,4	0,0	0,8	1,0
Vuosikate, % poistoista	64,0	107,3	98,1	96,8	100,7	105,4	107,9
Vuosikate, euroa/asukas	236	365	333	351	402	451	474
Asukasmäärä vuoden lopussa	77 641	76 502	76 502	75 742	75 033	74 345	73 682

Vaihtoehtoiset toimenpiteet kunnallisveroprosentin korotukselle

Kunnan tuloveroprosentin korotuksen vaihtoehdoksi on tarkasteltu useita toimenpiteitä, joilla voidaan vahvistaa kaupungin taloutta joko lisäämällä tuloja tai vähentämällä menoja. Tuloja kasvatettaisiin erityisesti kiinteistöveroprosenttien päivittämisellä, jonka vaikutus olisi noin 6,0 milj. euroa vuosittain. Lisäksi tuloja lisäisivät joukkoliikenteen maksuttomuusryhmien tarkistaminen sekä pysäköintivirhemaksujen korottaminen.

Menojen vähentämiseksi on tarkasteltu muun muassa KymiSinfoniettan tuen lakkauttamista, henkilöstömäärän vähentämistä 30

henkilötyövuodella, Mielakan hoitosopimuksen päättämistä sekä toimielinrakenteen tarkastelua. Lisäksi mukaan on otettu laskennalliset vaikutukset päätöksenteossa olevista kirjasto- ja perusopetuksen palveluverkon uudistamisista. Myös asiantuntijapalveluiden käytön vähentämisellä on mahdollista saavuttaa kustannussäästöjä, mikäli niiden käytölle asetetaan nykyistä tiukemmat arviointi- ja hyväksymisperusteet.

Tässä vaiheessa tunnistettujen toimenpiteiden yhteenlaskettu talousvaikutus on noin 7,5 milj. euroa vuonna 2027, 8,8 milj. euroa vuonna 2028, 8,4 milj. euroa vuonna 2029 ja 9,4 milj. euroa vuonna 2030. Vaikutusarvio ei sisällä pysäköintimaksujen käyttöönoton eikä asiantuntijapalveluiden käytön vähentämisen mahdollista taloushyötyä.

Edellä kuvattujen toimenpiteiden toteuttaminen parantaisi kaupungin talouden tasapainoa merkittävästi. Toimenpiteiden vaikutuksesta vuoden 2027 tulos vahvistuisi arviolta noin 7,5 milj. eurolla verrattuna tilanteeseen, jossa toimenpiteitä ei toteuteta. Huomioiden esitetyn kunnallisveroprosentin korotuksen poistamisen kaupungin tulokseksi vuodelle 2027 muodostuisi noin 1,5 milj. euroa.

Tulojen lisäykset	2027 €	2028 €	2029 €	2030 €
Kiinteistöveroprosenttien päivittäminen	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Joukkoliikenteen lipputuottojen lisäys maksuttomuusryhmien tarkastelu	130 000	130 000	130 000	130 000
Pysäköintimaksujen käyttöönotto				
Pysäköintivirhemaksujen korottaminen		50 000	50 000	50 000
Yhteensä	6 130 000	6 180 000	6 180 000	6 180 000

Menojen vähennykset	2027 €	2028 €	2029 €	2030 €
KymiSinfoniettan tuen lakkautus	290 000	580 000	580 000	580 000
Muut uimahallit kiinni uuden avautuessa	153 000			
30 htv:n vähennys	750 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Mielakan hoitosopimus	120 000	120 000	120 000	120 000
Toimielintarkastelut	10 000	10 000	25 000	40 000
Kirjaston palveluverkko	37 500	225 000	225 000	225 000

Perusopetuksen palveluverkko		387 000		1 000 000
Asiantuntijapalveluiden käytön vähentäminen				
Yhteensä	1 360 500	2 597 100	2 199 600	3 250 500

Nettovaikutus	2027 €	2028 €	2029 €	2030 €
Yhteensä	7 490 500	8 777 100	8 379 600	9 430 500

Sitovuustaso

Käyttötaloussosassa määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on toimielimen ulkoinen toimintakate ilman osakkeiden, rakennusten ja maa-alueiden myyntivoittoja. Osakkeiden, rakennusten ja maa-alueiden myynnit ovat omina sitovina erinä kaupunginhallituksen ja teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa. Sisäiset erät sisällytetään talousarvioon ja niitä seurataan vuoden aikana, mutta ne eivät ole sitovia talousarvioeriä. Sisäiset erät ovat osa kustannuslaskentaa ja kustannusten kohdistamisia, eikä niillä ole vaikutusta kaupungin taloudelliseen asemaan.

Investoinnit ja lainakanta

Kaupungin investointitaso säilyy taloussuunnittelukaudella korkeana. Investoinnit kohdistuvat erityisesti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoon, liikunta- ja kulttuuripalveluihin, elinvoimaa vahvistaviin hankkeisiin sekä rakennusten ja infrastruktuurin korjausvelan hallintaan. Investointien seurauksena kaupungin lainakanta kasvaa suunnittelukaudella, mutta investointitasoa alennetaan merkittävästi vuodesta 2029 alkaen. Tavoitteena on, että investoinnit voidaan jatkossa rahoittaa pääosin tulo-rahoituksella, mikä tukee velkaantumisen hallintaa ja kaupungin taloudellista kestävyyttä.

Investoinnit, milj. euroa	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	Yhteensä
Nettoinvestoinnit	68,1	54,0	29,3	39,9	191,2
Lainakannan muutos	38,7	20,7	-4,7	5,1	59,7
Muut rahoitusmuodot	11,0	5,2	0,0	0,0	16,2

Strategiset kehittämiskokonaisuudet

Kaupunkistrategian toimeenpanon tehostamiseksi vuoden 2027 talousarviossa siirrytään koko kaupunkia koskevista yhteisistä vuositavoitteista strategiakauden mittaisiin strategisiin kehittämiskokonaisuuksiin. Kehittämiskokonaisuudet kokoavat strategian toteuttamisen kannalta keskeiset kehittämistoimet yhteiseen kehittämissalkkuun, jota johdetaan tavoitteiden, mittareiden ja

vaikuttavuuden kautta. Muutoksella vahvistetaan resurssien kohdentamista, poikkihallinnollista yhteistyötä sekä kaupungin kykyä toteuttaa strategiaa pitkäjänteisesti ja vaikuttavasti.

Strategiakaudella 2027–2029 strategiaa toteutetaan erityisesti seuraavien strategisten kehittämiskokonaisuuksien kautta:

Työpaikkoja luova yritys- ja investointikaupunki

- Osaajista ja korkeakoulukaupungista kasvua
- Lasten ja nuorten onnistunut tulevaisuus
- Vetovoimainen elämys- ja luontokaupunki
- Uudistuva ja tuottava kaupunkiorganisaatio

Talousarvioprosessiin on sisällytetty valtuustoryhmille suunnattu kysely, jossa pyydettiin konkreettisia näkemyksiä kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi vuoden 2027 aikana. Toimialat on veloitettu huomioimaan kyselyssä esiin nousseet näkökulmat talousarvio- ja käyttösuunnitelmavalmistelussaan.

Keskeiset tytäryhteisöt

Kouvolan kaupungin konserniohjeen (KV 11.11.2024 § 75) mukaan kaupunginhallitus päättää vähintään valtuustokausittain mitkä konserniyhteisöt ovat keskeisiä tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä.

Keskeisiksi tytäryhteisöiksi ja näiden tytäryhteisöiksi vuonna 2027 esitetään seuraavia yhtiöitä:

- KSS Energia -konserni (KSS Energia Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, KSS Verkko Oy)
- Kouvola Innovation -konserni (Kouvola Innovation Oy, RRT Kouvola Oy, Kohoa Synergiakeskus Oy)
- Eduko -konserni (Kouvolan Ammattiopisto Oy, Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy)
- Kaakkois-Suomen Tieto Oy
- Kouvolan Asunnot Oy
- Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy
- Kouvolan Teatteri -konserni (Kouvolan Teatteri Oy, Kouvolan Teatteripalvelut Oy)
- Kouvolan Vesi Oy
- Kouvolan Yritystilat Oy.

Kymenlaakson liitto

Kymenlaakson liitto on pyytänyt jäsenkunnilta esityksiä liiton toiminnan kehittämiseksi sekä näkemyksiä vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027–2029 talous- ja toimintasuunnitelmasta. Kaupunki käsittelee asiaa osana talousarviovalmisteluaan ja kaupunginhallitukselle esitetään samalla asian osalta **liitteenä** olevaa lausuntoa hyväksyttäväksi ja huomioitavaksi talousarviossa.

Maakuntahallitus on valmistelussaan linjannut, että jäsenkuntien maksuosuuksien loppusummaa korotetaan 3 %:lla vuoden 2027 talousarvioon. Korotusta on perusteltu erityisesti henkilöstökulujen kasvulla, kunta-alan palkkaratkaisuilla sekä kesäyliopiston valtionosuuksien vähenemisellä.

Kouvolan kaupunki pitää tärkeänä, että maakuntaliiton talousarvio ja toimintasuunnitelma tukevat koko Kymenlaakson elinvoimaa, saavutettavuutta, kansainvälistymistä ja kilpailukykyä. Kaupunginhallitus suhtautuu myönteisesti siihen, että liiton taloudelliset toimintaedellytykset turvataan vastuullisella tavalla, mutta korostaa samalla jäsenkuntien taloudellisen kantokyvyn huomioon ottamista maksuosuuksien määrittelyssä.

Kouvolan kaupunki pitää esitettyä kolmen prosentin korotusta jäsenkuntien maksuosuuksiin perusteltuna liiton lakisääteisten tehtävien, maakunnallisen edunvalvonnan sekä vaikuttavan aluekehittämistyön turvaamiseksi. Samalla Kouvola korostaa, että kuntatalouden yleinen tilanne on edelleen haastava ja myös kaupungin omassa taloussuunnittelussa joudutaan toteuttamaan merkittäviä sopeuttamistoimia.

Kaupunginhallitus katsoo, että jäsenkuntien maksuosuuksien korotusten tulee jatkossakin olla maltillisia, läpinäkyvästi perusteltuja ja suhteutettuja jäsenkuntien taloudelliseen kantokykyyn. Kouvolan kaupungin näkemyksen mukaan esitetty kolmen prosentin korotus on tässä tilanteessa hyväksyttävä ja kohtuullinen. Mikäli tulevana vuosina talousarvion tasapainottaminen edellyttää tätä merkittävämpiä jäsenmaksukorotuksia, tulee maakuntaliiton ensisijaisesti tarkastella myös vaihtoehtoisia ratkaisuja, kuten toiminnan priorisointia, rakenteiden kehittämistä, kumppanuuksien vahvistamista sekä kertyneiden ylijäämien hallittua hyödyntämistä.

Liitteenä Kouvolan kaupungin lausunto Kymenlaakson liiton toiminnan kehittämisestä sekä vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027–2029 talous- ja toimintasuunnitelmasta.

Elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talous- ja henkilöstösuunnitelma

Elinvoimapalveluiden toimialan kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvio- ja henkilöstösuunnitelma käsitellään osana koko kaupungin talousarviokokonaisuutta.

Ehdotus kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehityksen mukainen. Vuoden 2025 toimintakuluihin on vertailukelpoisuuden vuoksi lisätty taulukoissa eläkemaksuihin kuuluvat tasausmaksut, joita koskevat määrärahat keskitettiin vuodesta 2026 lähtien elinvoimapalvelujen henkilöstöyksikköön.

Kaupunginhallitus, ulkoinen ilman myyntivoittoja, 1000 euroa	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	17 138	10 939	9 466	9 384	9 479	9 487
Valmistus omaan käyttöön	241	690	690	690	690	690
Toimintakulut	-63 480	-64 346	-67 482	-67 583	-68 273	-68 642
Toimintakate	-46 101	-52 717	-57 326	-57 510	-58 104	-58 465
Poistot ja arvonalentumiset	-13 691	-10 126	-11 606	-13 606	-15 875	-16 320

Kaupunginhallitus rak. ja osakkeiden myyntivoitot	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	158	540	540	540	540	540
Toimintakulut	- 147	0	0	0	0	0
Toimintakate	11	540	540	540	540	540

Kaupunginhallitus, ulkoinen ja sisäinen ilman myyntivoittoja, 1000 euroa	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	70 712	60 096	60 104	60 617	61 108	60 925
Valmistus omaan käyttöön	241	690	690	690	690	690
Toimintakulut	-77 318	-66 337	-69 733	-69 825	-70 435	-70 820
Toimintakate	-6 365	-5 551	-8 939	-8 518	-8 637	-9 205
Poistot ja arvonalentumiset	-13 691	-10 126	-11 606	-13 606	-15 875	-16 320

Elinvoimapaalveluiden ulkoinen toimintakate vuodelle 2027 on -57,3 milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot ovat 9,5 milj. euroa, valmistus omaan käyttöön 0,7 milj. euroa ja ulkoiset toimintakulut -67,5 milj. euroa. Rakennusten ja osakkeiden myyntivoitot vuodelle 2027 ovat 0,5 milj. euroa.

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Kaupunginhallitus	219,4	211,8	213,9	210,5	204,0	200,0

Tilapalvelun investoinnit

Tilapalveluiden rakennusinvestointeihin vuodelle 2027 on varattu 46,2 milj. euroa, joista merkittävimmät ovat:

- Marjoniemen yhtenäiskoulu 15,0 milj. euroa (Kokonaiskustannusarvio 38,0 milj. euroa)
- Teatterin perusparannus ja laajennus 12,2 milj. euroa (31,0 milj. euroa)
- Urheilupuiston uimahallin perusparannus ja laajennus 2,4 milj. euroa (32,0 milj. euroa)
- Mansikkamäen koulun ruokailutilat 0,9 milj. euroa (2,0 milj. euroa)
- Keskuskeittiön uudisrakennus 2,4 milj. euroa (5,2 milj. euroa)
- Monitoimiareena 13,5 milj. euroa (20,0 milj. euroa)

Muulla rahoitusmuodolla rakennetaan suunnitelman mukaisesti Kuusankosken yhtenäiskoulua 10,5 milj. euroa (17,8 milj. euroa) sekä tammikuussa 2027 käyttöön otettavaa Kaunisnurmen päiväkotia 0,5 milj. euroa (7,5 milj. euroa).

Investoinnit, 1000 euroa	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	Yhteensä
Nettoinvestoinnit	-38 343	-50 300	-34 958	-14 100	-26 100	-163 801
Muut rahoitusmuodot	-8 700	-10 950	-5 200	0	0	-24 850
Yhteensä	-47 043	-61 250	-40 158	-14 100	-26 100	-188 651

Kaupunginjohtajan ehdotus vuoden 2027 talousarvioksi ja vuosien 2027–2030 taloussuunnitelmaksi ja ehdotus elinvoimapaalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvioksi 2027 talous- ja henkilöstösuunnitelmaksi vuosille 2027–2030 ovat **oheismateriaalina**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi, tekninen johtaja Hannu Tylli, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, toimitilajohtaja Anneli Vartiainen, kehitysjohtaja Sami-Pekka Kalliokoski, kehittämispäällikkö Ilari Huhtinen sekä tytäryhteisöjen toimitusjohtajat tai heidän edustajansa.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan elinvoimapaalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvion vuodelle 2027 ja talous- ja henkilöstösuunnitelman ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi osana kaupungin talousarviota ja taloussuunnitelmaa.
2. hyväksyä, että keskeiset tytäryhteisöt ja näiden tytäryhteisöt ovat KSS Energia -konserni (KSS Energia Oy, KSS Rakennus Oy, Voima-kymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, KSS Verkko Oy), Kouvola Innovation -konserni (Kouvola Innovation Oy, RRT Kouvola Oy, Kohoa Synergiakeskus Oy), Eduko -konserni (Kouvolan Ammattiopisto Oy, Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy), Kouvolan Teatteri -konserni (Kouvolan Teatteri Oy, Kouvolan Teatteripalvelu Oy), Kaakkois-Suomen Tieto Oy, Kouvolan Asunnot Oy, Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy ja Kouvolan Vesi Oy ja Kouvolan Yritystilat Oy.
3. hyväksyä lausunnon Kymenlaakson Liiton toiminnan kehittämisestä sekä vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmasta.

4. palauttaa vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027–2030 taloussuunnitelman muilta osin uudelleenvalmisteluun.

Kaupunginhallituksen päätös: